

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem JUDr. Zdeňkem Douděrou v právní věci

žalobce: █████ S █████ A █████ Z █████ narozený █████
bytem █████
zastoupený advokátem Mgr. Davidem Zahumenským
sídlem Burešova 615/6, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti, IČO 00025429**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2,

o náhradu škody

takto:

- I. Žaloba na uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 1 027 500 Kč spolu s 8,05 % p. a. úrokem z prodlení od 30. 1. 2017 do zaplacení se zamítá.
- II. Žaloba na uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 1 485 000 Kč spolu s 8,05 % p. a. úrokem z prodlení od 30. 1. 2017 do zaplacení se zamítá.
- III. Žaloba na uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 302 500 Kč spolu s 8,05 % p. a. úrokem z prodlení od 30. 1. 2017 do zaplacení se zamítá.
- IV. Žalobce je povinen nahradit žalované náklady řízení v částce 300 Kč, do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Svou žalobou se žalobce na žalované domáhal zaplacení ve výrocích I. až III. uvedených částek s tím, že se jedná o náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále jen „zákon“). Žalobce uvedl, že dne 19. 3. 2014 byl zadržen policejním orgánem, dne 20. 3. 2014 mu bylo sděleno obvinění ze spáchání trestného činu a usnesením z téhož dne bylo proti němu a dalších 14 osobám zahájeno trestní stíhání. Dne 21. 3. 2014 byl žalobce vzat usnesením Okresního soudu ve Znojmě do vazby, jeho stížnost byla zamítnuta, také Ústavní soud ČR rozhodnutím ze dne 19. 11. 2014 stížnost proti zmíněným usnesením odmítl. Vazební řízení ve všech stupních trvalo 7 měsíců a 29 dnů. Žalobce požadoval náhradu škody za nepřiměřenou délku vazby vykonanou v rámci řízení vedeného u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. [REDAKCE] (dále též jen „posuzované řízení“). Délku vazby žalobce je třeba považovat i s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) za nepřiměřenou. Základní principy posuzování přiměřenosti délky vazby jsou shrnuty například v rozsudku ESLP ve věci Punzelt proti České republice ze dne 25. 4. 2000, č. 31315/96, § 73. Žalobce poukázal na to, že zde od počátku chybí důvodné podezření ze spáchání trestného činu. I pokud by takovéto podezření existovalo, nespočívalo zbavení svobody žalobce na žádných relevantních a dostatečných důvodech, vyšetřující orgány nepostupovaly ve věci s náležitou péčí, soudy opakovaně odmítaly přijmout návrhy na nahrazení vazby jinými opatřeními, rozhodnutí o dalším trvání vazby nebyla opakovaně řádně odůvodněna. Vazba ve věci žalobce byla nepřiměřeně dlouhá, což závažným způsobem zasáhlo do jeho základních práv a jeho důstojnosti. Žalobce proto za nepřiměřenou délku vazby požadoval finanční zadostiučinění v částce 1 027 500 Kč, což odpovídá částce 1 500 Kč za každý den strávený ve vazbě (celková délka vazby činila 685 dnů). Dále žalobce požadoval zaplacení finančního zadostiučinění v částce 1 485 000 Kč za nezákonně vykonanou vazbu. V této souvislosti uvedl, že Krajský soud v Brně nedodržel tříměsíční lhůtu, ve které má být realizován pravidelný přezkum držení ve vazbě dle § 72 odst. 1 trestního řádu. V důsledku tohoto pochybení mělo již dne 18. 7. 2015 dojít k propuštění z vazby, ta však byla od tohoto okamžiku až do dne 1. 2. 2016, kdy nakonec k propuštění žalobce došlo, nezákonná. Žalobce poukázal na kritéria zmíněná v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010. Dále žalobce požadoval finanční zadostiučinění za nepřiměřenou délku vazebních řízení v částce 302 500 Kč, čemuž odpovídá částka 275 Kč za den s ohledem na popsany rozsah újmy, která byla nepřiměřeně dlouhými vazebními řízeními žalobci způsobena. Jednalo se o 596 dnů ve třetím řízení zahájeném po podání obžaloby, 465 dnů ve čtvrtém řízení zahájeném žádostí o propuštění ze dne 27. 7. 2015 a 39 dnů v posledním pátém řízení zahájeném žádostí o propuštění ze dne 11. 12. 2015.
2. Žalovaná nespороvala, že u ní žalobce prostřednictvím svého právního zástupce přípisem doručeným dne 29. 7. 2016 uplatnil tvrzený nárok na poskytnutí zadostiučinění za nemajetkovou újmu v celkové částce 2 761 650 Kč z důvodu nesprávného úředního postupu v posuzovaném řízení v podobě nepřiměřené délky vazby, nepřiměřené délky vazebních řízení a nezákonné vazby. Žalovaná zrekapitulovala průběh posuzovaného řízení z hlediska vazby žalobce a uvedla, že v případě nepřiměřené délky vazebních řízení a v případě nepřiměřené délky vazby k nesprávnému úřednímu postupu nedošlo, když maximální doba trvání vazby nebyla překročena, žalobce byl držen ve vazbě necelé 2 roky, rozhodnutí o vazbě byla řádně odůvodněna. Žalovaná odkázala na rozhodnutí Ústavního soudu ČR ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. III. 3320/2015. V případě nezákonné vazby má žalovaná za to, že vazba žalobce po datu 17. 7. 2015 nebyla nezákonná, nebyla překročena lhůta stanovená v § 72 odst. 1 trestního řádu, podle kterého nejpozději každé 3 měsíce od právní moci rozhodnutí o vzetí do vazby, nebo od právní moci jiného rozhodnutí o vazbě, je v přípravném řízení soudce povinen rozhodnout na návrh státního zástupce o tom, zda se obviněný ponechává ve vazbě, nebo se z vazby propouští, a zároveň podle odst. 3 citovaného paragrafu je soud povinen nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy u něj byla podána obžaloba proti obviněnému, který je ve vazbě, rozhodnout, zda se obviněný ponechává i nadále ve vazbě, nebo zda se z vazby propouští, a pokud soud obviněného ponechá ve vazbě, je povinen postupovat přiměřeně podle odst. 1. Usnesení soudu o ponechání žalobce

ve vazbě je ze dne 17. 4. 2015, nová tříměsíční lhůta však počíná běžet až od pravomocného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnutí vrchního soudu o zamítnutí stížnosti žalobce ze dne 25. 8. 2015. Žalobce již dne 27. 7. 2015 podal podnět k dalšímu přezkoumání důvodů trvání vazby u jeho osoby, o němž bylo krajským soudem rozhodnuto dne 6. 10. 2015, tedy ve lhůtě 3 měsíců od právní moci předchozího ustanovení. Dále žalovaná konstatovala, že nezákonnou neshledal vazbu žalobce z žalobcem tvrzených důvodů ani Ústavní soud ČR (usnesení ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. III. Ús 3320/2015). Žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl.

3. Podle § 115a občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), k projednání věci samé není třeba nařizovat jednání, jestliže ve věci lze rozhodnout jen na základě účastníky předložených listinných důkazů a účastníci se práva účasti na projednání věci vzdali, popřípadě s rozhodnutím věci bez nařízení jednání souhlasí; to neplatí ve věcech uvedených v ustanovení § 120 odst. 2 o. s. ř.
4. Vzhledem k tomu, že účastníci souhlasili s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání, soud postupoval podle citovaného § 115a o. s. ř. a věc rozhodl na základě předložených a navržených listinných důkazů, aniž by ve věci nařizoval jednání.
5. Soud vzal v řízení za prokázané, že žalobce prostřednictvím svého právního zástupce dopisem ze dne 29. 7. 2016 u žalované uplatnil nárok na náhradu imateriální újmy za posuzované řízení, která mu měla být způsobena nepřiměřenou délkou vazby, nezákonnou vazbou a nepřiměřenou délkou vazebních řízení v posuzovaném řízení. Žalobce z tohoto důvodu požadoval zaplacení celkové částky 2 761 650 Kč.
6. Dále bylo v řízení prokázáno, že žalobce byl usnesením Okresního soudu ve Znojmě ze dne 21. 3. 2014, č.j. [REDAKCE] vzat dne 21. 3. 2014 do vazby. Stížnost proti tomuto usnesení byla usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2014, č.j. [REDAKCE] zamítnuta. Usnesením Okresního soudu ve Znojmě ze dne 8. 8. 2014, č.j. [REDAKCE] soud nepřijal záruku důvěryhodné osoby J. F. [REDAKCE] nepřijal písemný slib obviněného žalobce, nepřijal dohled probačního úředníka, nepřijal předběžné opatření, zamítl žádost o propuštění žalobce z vazby na svobodu a nadále ponechal žalobce ve vazbě. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 16. 9. 2014, č.j. [REDAKCE] stížnost žalobce proti usnesení ze dne 8. 8. 2014 zamítl. Usnesením Okresního soudu ve Znojmě ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. [REDAKCE] soud nepřijal záruku důvěryhodné osoby J. F. [REDAKCE] nepřijal písemný slib obviněného žalobce, nepřijal dohled probačního úředníka, nepřijal předběžná opatření, nepřijal společenskou záruku spolku Šalamoun – Spolek na podporu nezávislé justice, nepřijal nabídku peněžité záruky v částce 80 000 000 Kč, nadále ponechal žalobce ve vazbě a zamítl žádost žalobce o propuštění z vazby na svobodu. Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 17. 4. 2015, č.j. [REDAKCE] bylo rozhodnuto o ponechání žalobce ve vazbě z důvodu dle § 67 písm. a) trestního řádu. Soud nepřijal písemný slib obviněného žalobce ani nabídku dohledu probačního úředníka nad obviněným žalobcem. Soud nepřijal ani nabídku peněžité záruky v částce 80 000 000 Kč. Zároveň téhož dne soud rozhodoval usnesením ve věci obviněného D. R. [REDAKCE] Usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 8. 2015, č.j. [REDAKCE] byla zamítnuta stížnost proti rozhodnutí krajského soudu. K žádosti žalobce o propuštění z vazby, podané dne 27. 7. 2015, se dne 30. 9. a 6. 10. 2015 konalo vazební zasedání, v jehož rámci Krajský soud v Brně usnesením ze dne 6. 10. 2015, č.j. [REDAKCE] podle § 71a trestního řádu zamítl žádost o propuštění z vazby, nepřijal záruku J. F. [REDAKCE] nepřijal záruku spolku Šalamoun – Spolek na podporu nezávislé justice, nepřijal písemný slib obžalovaného žalobce, nepřijal nabídku dohledu probačního úředníka nad žalobcem, neuložil žalobci předběžná opatření a zároveň podle § 73a odst. 2 písm. a) trestního řádu rozhodl, že přijetí peněžité záruky je nepřípustné, přičemž výši záruky určil na částku 100 mil. Kč. Proti usnesení Krajského soudu v Brně podal mimo jiné stížnost obviněný žalobce a Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 10. 11. 2015, č.j. [REDAKCE] žalobcem podanou stížnost zamítl a ke stížnosti státního zástupce zrušil výrok týkající se výše přípustné peněžité záruky. Právní zástupce žalobce doc. JUDr. Zdeněk Koudelka, Ph.D. sepsal ústavní stížnost proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci, č.j. [REDAKCE] ze dne 25. 8. 2015 a usnesení

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Šárka Kašparová.

Krajského soudu v Brně, č. j. [REDAKCE] ze dne 17. 4. 2015 a proti jinému zásahu spočívajícímu v tom, že žalobce nebyl okamžitě po 17. 7. 2015 propuštěn na svobodu. Ústavní stížnost je na 63 stranách.

Právní zástupce žalobce doc. JUDr. Zdeněk Koudelka, Ph.D. sepsal dne 28. 12. 2015 ústavní stížnost proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10. 11. 2015, č. j. [REDAKCE] a usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2015, č. j. [REDAKCE], a proti jinému zásahu spočívajícímu v tom, že žalobce nebyl okamžitě po 25. 11. 2015 propuštěn na svobodu a zároveň učinil návrh na zrušení § 73a odst. 7 trestního řádu.

Ústavní soud ČR usnesením ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. III. Ús 3320/15, odmítl ústavní stížnosti a návrhy s nimi spojené, a to stížnosti proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 8. 2015, č. j. [REDAKCE] dále proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 4. 2015, č. j. [REDAKCE] dále proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10. 11. 2015, č. j. [REDAKCE] dále proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2015, č. j. [REDAKCE]. Uvedl, že v posuzovaném řízení byla obžaloba proti žalobci podána dne 18. 3. 2015, o ponechání žalobce ve vazbě rozhodoval Krajský soud v Brně usnesením ze dne 17. 4. 2015, č. j. [REDAKCE] rozhodnutí byla žalobci, odeslána 9. 6. 2015, překlad rozhodnutí byl žalobci doručen 3. 7. 2015 a od tohoto okamžiku začala běžet zákonná lhůta k podání stížnosti, kterou proti usnesení soudu prvního stupně žalobce podal do protokolu o vazebním zasedání dne 17. 4. 2015, písemně ji odůvodnil v doplněních ze dne 30. 6. 2015, 20. 7. 2015, 27. 7. 2015 a 21. 8. 2015. Trestní spis se stížností proti rozhodnutí o ponechání ve vazbě byl Vrchnímu soudu v Olomouci předložen k rozhodnutí 29. 7. 2015, 25. 8. 2015 bylo o stížnosti rozhodnuto v neveřejném zasedání a rozhodnutí bylo žalobci doručeno 16. 9. 2015. Délka řízení byla v projednávané věci delší, než je obvyklé při srovnání s běžným řízením o ponechání obviněného ve vazbě. Podle Ústavního soudu ČR však v konkrétní věci nelze odhlédnout od podstatných skutečností ovlivňující délku posuzovaného řízení, jak ve své judikatuře připomíná Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“), právo na urychlenost řízení vyplývající z článku 5 odst. 4 Úmluvy základních lidských práv a svobod (dále též jen „Úmluva“), musí být posuzováno ve světle okolností daného případu. Je třeba vzít v úvahu celkový průběh řízení a rozsah, v jakém lze průtahy přičíst chování stěžovatele, nebo jeho právních zástupců (viz rozsudek ESLP ve věci Vejmolá proti České republice ze dne 25. 10. 2015, rozsudek ESLP ve věci Rizzotto proti Itálii ze dne 24. 4. 2008). Ústavní soud ČR zdůraznil, že žalobce byl vazebně stíhán na základě obvinění z extrémně rozsáhlé a sofistikované trestné činnosti, které se měl dopouštět společně s dalšími 14 obviněnými, rozsah a komplexnost předmětné trestní činnosti je seznatelná nejen z délky obžaloby čítající více jak 40 stran, či z velkého množství k ní navržených důkazů, ale také z rozsahu spisového materiálu, který, jak sám žalobce uvedl, je mimořádně obsáhlý a včetně příloh čítá více než 150 000 stran. Již z této skutečnosti lze usuzovat, že jde o trestní věc, jejíž rozsah a složitost bude mít nutně odraz také v délce rozhodování o vazbě, a to za předpokladu, že vazební soudy mají náležitě posoudit všechny relevantní okolnosti týkající se nutnosti dalšího pokračování omezení svobody obviněného žalobce. Zároveň podle Ústavního soudu nelze pominout, že obviněnému žalobci bylo nutno zajistit tlumočnicka a zejména překlad jednotlivých soudních rozhodnutí. Pokud stěžovatel využil svého práva používat před orgány činnými v trestním řízení jiného než českého jazyka, měl soud povinnost rozhodnutí o vazbě písemně přeložit, přičemž počátek lhůty k podání stížnosti proti tomuto rozhodnutí mohl být odvozován až od doručení písemného překladu; k pominutí písemného překladu rozhodnutí by soud mohl přistoupit pouze za situace, kdy by obviněný prohlásil, že jeho pořízení nepožaduje (§ 28 odst. 2, 3 trestního řádu). Z dostupných podkladů nevyplývá, že by žalobce toto prohlášení učinil, krajský soud tak podle názoru Ústavního soudu nemohl než postupovat v intencích citovaného zákonného ustanovení, přestože tento postup vedl k prodloužení vazebního řízení. Zároveň Ústavní soud ČR přihlédl k tomu, že paralelně s posuzovaným řízením krajský soud rozhodoval ve vazební věci spoluobviněného D [REDAKCE] R [REDAKCE] což bylo důvodem pro předložení spisu Vrchnímu soudu v Olomouci až dne 29. 7. 2015. Ústavní soud neshledal neopodstatněné průtahy ani na straně vrchního soudu, který ostatně v odůvodnění svého rozhodnutí popsál úkony, které tomuto rozhodnutí předcházely. Ústavní soud také nemohl opominout mimořádný rozsah námitek, které stěžovatel v řízení vznášel a s nimiž se obecné soudy musely vypořádat (žádost o propuštění

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Šárka Kašparová.

z vazby ze dne 15. 4. 2015 s více než 40 stranami textu, stížnost proti rozhodnutí soudu prvního stupně včetně 4 doplnění celkem na 80 stranách). Ústavní soud proto došel k závěru, že výjimečná délka řízení o ponechání stěžovatele ve vazbě byla v nyní projednávaném případě opodstatněná a postupem obecných soudů tak nedošlo k porušení ústavně zaručených práv stěžovatele. Ponechání stěžovatele ve vazbě a na něj navazující řízení o stížnosti překročilo dobu 3 měsíců. Žalobce byl z vazby propuštěn počátkem února 2016, celková délka vazby v jeho věci byla téměř 2 roky a dle Ústavního soudu se nejedná o dobu nepřiměřenou. Obecné soudy v napadených rozhodnutích nutnost dalšího trvání vazby řádně zdůvodnily i s přihlédnutím k celkovému trvání vazby a k doktríně zesilování vazebních důvodů. Zdůraznily, že na celkovou délku vazebního stíhání stěžovatele měla vliv zejména složitost trestní věci, jakož i rozsáhlost dokazování, a Ústavní soud se s tímto závěrem ztotožnil a opět poukázal na mimořádnost předmětné trestní kauzy co do jejího rozsahu i komplikovanosti.

7. Ze stížnosti ze dne 20. 7. 2015, vyjádření ze dne 15. 4. 2015 soud žádné skutečnosti podstatné pro toto řízení nezjistil, z tohoto důvodu se těmito důkazy v odůvodnění rozsudku již blíže nezabýval.
8. Podle § 1 odst. 1 zákona, stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle § 2 cit. zák. odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit. Podle § 5 zákona, stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, b) nesprávným úředním postupem.
Podle § 7 odst. 1 zákona, právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.
Podle § 8 odst. 1 zákona, nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.
Podle § 9 odst. 1 zákona, právo na náhradu škody způsobené rozhodnutím o vazbě má také ten, na němž byla vazba vykonána, jestliže bylo proti němu trestní stíhání zastaveno, jestliže byl obžaloby zproštěn nebo jestliže byla věc postoupena jinému orgánu.
Podle § 31a odst. 2 zákona, zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
Podle § 31a odst. 3 zákona, v případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu zejména k celkové délce řízení, složitosti řízení, jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilych odstranit průtahy v řízení postupu orgánů veřejné moci během řízení a významu předmětu řízení pro poškozeného.
9. S ohledem na shora citovaná zákonná ustanovení dospěl soud po provedeném dokazování k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně. Žalobce požadoval finanční zadostiučinění v uvedených částkách za nemajetkové újmy, které mu měly být způsobeny nepřiměřenou délkou vazby, nezákonně vykonanou vazbu a za nepřiměřenou délku vazebních řízení. Předpoklady pro vznik odpovědnosti státu za škodu podle zákona jsou jednak existence nesprávného úředního postupu či nezákonného rozhodnutí, dále vznik škody na straně poškozeného subjektu, jakož i příčinná souvislost mezi uvedenými.
10. Nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem byl do právního řádu České republiky zakotven novelou zákona č. 82/1998 Sb., provedenou zákonem č. 160/2006 Sb., s účinností od 27. 4. 2006 (§ 31a zákona). Zakotvením uvedeného nároku zákonodárce naplnil požadavek vyvěrající z č. 13 Úmluvy. Podle čl. 6 odst. 1 věta první Úmluvy, má každý právo na to, aby jeho

záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Smyslem novely tak primárně bylo přesunout rozhodování o náhradě nemajetkové újmy vzniklé porušením práva garantovaného čl. 6 odst. 1 Úmluvy z ESLP na vnitrostátní úroveň, což ostatně zákonodárce výslovně vyjádřil v důvodové zprávě k čl. II zákona č. 160/2006 Sb. („...přechodné ustanovení umožní v určitém rozsahu aplikaci nových ustanovení na případy, které vznikly před nabytím účinnosti tohoto zákona, čímž se otevře možnost jejich případnému vyřešení před českými orgány a na základě českého právního řádu, bez toho, aniž by je musel vyřizovat Evropský soud pro lidská práva.“). Není proto pochyb o tom, že má-li soud odškodňovat na vnitrostátní úrovni nemajetkovou újmu vzniklou porušením práva primárně zakotveného již Úmluvou, je nanejvýš žádoucí, aby jeho rozhodování vycházelo z kritérií ustavených judikaturou ESLP, tj. zejm. aby výklad rozhodujícího pojmu přiměřenosti lhůty k projednání a rozhodnutí věci koreloval výkladu podávanému ESLP.

11. Je ustálenou soudní praxí, že podle zákona odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu; protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje. Neposuzuje se tedy správnost postupu orgánů činných v trestním řízení při zahájení trestního stíhání (nejde o nesprávný úřední postup), rozhodující je výsledek trestního stíhání (srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011; rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 1 Cz 6/90, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 35/1991; rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 1813). Dne 20. 3. 2014 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce a dalších 14 osob pro zvlášť závažný zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby spáchaný ve spolupachatelství podle § 240 odst. 1, 2 písm. a) a odst. 3 trestního zákona za použití § 23 trestního zákona, který všichni obvinění spáchat ve prospěch organizované zločinné skupiny podle § 107 trestního zákona a dala zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině spáchaný ve spolupachatelství podle § 361 odst. 1 alinea první a druhá trestního zákona za použití § 23 trestního zákona.
12. Dne 20. 3. 2014 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce a dalších 14 osob pro zvlášť závažný zločin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby spáchaný ve spolupachatelství podle § 240 odst. 1, 2 písm. a) a odst. 3 trestního zákona za použití § 23 trestního zákona, který všichni obvinění spáchat ve prospěch organizované zločinné skupiny podle § 107 trestního zákona a dále zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině spáchaný ve spolupachatelství podle § 361 odst. 1 alinea první a druhá trestního zákona za použití § 23 trestního zákona. Dne 21. 3. 2014 byl žalobce vzat do vazby, ze které byl propuštěn 1. 2. 2016. Žalobce byl v rámci proti němu vedeného trestního stíhání vzat dne 21. 3. 2014 do vazby, což ostatně nebylo sporné. Vazba představuje prostředek zajištění obviněného (osoba, proti které bylo zahájeno trestní stíhání) pro účely trestního řízení ze zákonem stanovených důvodů. Pro vznik odpovědnosti státu za škodu podle zákona v souvislosti s rozhodnutím o vazbě se nevyžaduje, aby rozhodnutí o vzetí do vazby bylo zrušeno, ale rozhodující okolností je způsob skončení (výsledek) trestního řízení. Podmínkou vzniku práva na náhradu škody je takový výsledek trestního řízení, při němž nedojde k odsouzení dotyčného, resp. k pravomocnému vyslovení jeho viny za skutek, v jehož souvislosti byl vzat do vazby.
13. V posuzovaném případě trestní stíhání žalobce nebylo dosud skončeno a není tak postaveno na jisto, zda žalobci nebude v rámci trestního stíhání poskytnuta jiná forma kompenzace v samotném trestním řízení, ve kterém může dojít i k odsouzení žalobce a výkon vazby by pak byl ve smyslu § 92 trestního zákona započítán do uloženého trestu odnětí svobody nebo by trest mohl být zmírněn, přičemž zmírnění ukládaného trestu má přednost před finanční kompenzací, kterou lze v řízení o náhradě škody uložit (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 2310/2012). Již z tohoto důvodu nelze požadavku žalobce na finanční zadostiučinění za tvrzenou nepřiměřeně dlouhou vazbu, kterou žalobce vykonal, vyhovět, když trestní stíhání není dosud

skončeno a je tak vůbec otázka, zda vazba žalobce je čin není zákonná. Ani zbývající požadavky žalobce však nejsou důvodné, jak je dále uvedeno.

14. Co se týká požadavku žalobce na nemajetkovou újmu za nepřiměřenou délku vazebních řízení, k tomuto se již vyjádřil Ústavní soud ČR, který neshledal, že by došlo k porušení požadavku urychlenosti vazebního řízení, jak vyplývá z výše uvedeného odůvodnění usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. III. ÚS 3320/15. Délka vazebního řízení byla kromě složitosti trestní věci a rozsáhlosti dokazování ovlivněna i samotným žalobcem, který využil svého práva používat před orgány činnými v trestním řízení jiného než českého jazyka, a proto soud měl povinnost realizovat písemný překlad jednotlivých soudních rozhodnutí, včetně rozhodnutí o vazbě a v této souvislosti zajistit žalobci tlumočnicka. Překlad nemohl být prominut, neboť žalobce neprohlásil, že pořízení překladu nepožaduje (§ 28 odst. 2, 3 trestního řádu). Paralelně také bylo rozhodováno ve vazební věci spoluobviněného D. [REDACTED] R. [REDACTED] (jednání dne 22. 6., 14. 7. a 24. 7. 2015), což bylo důvodem předložení spisu Vrchnímu soudu v Olomouci až dne 29. 7. 2015 a zároveň tím byla také ovlivněna délka vazebního řízení. Ani na straně vrchního soudu nebyly Ústavním soudem ČR shledány průtahy v řízení. Opominout nelze ani mimořádný rozsah námitek, vznášených žalobcem v řízení, se kterými se soudy musely vypořádat. Samotná skutečnost, že ve věci rozhoduje soud vyššího stupně, pak objektivně prodlužuje celkovou dobu řízení o dobu potřebou pro předložení věci přezkumnému soudu, pro jeho přezkumné posouzení, pro dobu nutnou k vydání rozhodnutí, jeho vyhotovení a rozeslání účastníkům a pro případné promítnutí výsledků přezkumu do dalšího postupu v řízení. Proto stát nemůže být odpovědný za chování účastníků řízení, který využili svých práv a následky, které toto chování způsobilo, neboť pouze průtahy přičitatelné státu mohou vést k závěru, že délka vazebního řízení byla nepřiměřená (viz. např. rozsudek ESLP ve věci Papachellas proti Řecku ze dne 25. 3. 1999, § 40). Soud stejně jako Ústavní soud ČR, od jehož závěrů nemá soud důvod se odklánět, neshledal, že by délka vazebních řízení byla s ohledem na uvedená zjištění nepřiměřená a bylo tak porušeno právo žalobce na spravedlivý proces, jehož součástí je právo na projednání věci v přiměřené lhůtě.
15. Ústavní soud ČR se v citovaném rozhodnutí ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. III. ÚS 3320/15 vyjádřil též i k další námitce žalobce a od ní odvozenému požadavku na finanční zadostiučinění, a to, že Krajský soud v Brně nedodržel tříměsíční lhůtu, ve které má dojít k přezkumu držení ve vazbě ve smyslu § 72 odst. 1 trestního řádu. Obžaloba byla podána dne 18. 3. 2015, o ponechání žalobce ve vazbě bylo rozhodnuto usnesením Krajského soudu v Brně dne 17. 4. 2015, tedy za zachování třicetidenní lhůty podle § 72 odst. 3 trestního řádu, nová tříměsíční lhůta ve smyslu § 72 odst. 1 trestního řádu počala běžet až právní mocí rozhodnutí o vazbě, tj. dnem 25. 8. 2015, kdy vrchní soud zamítl stížnost proti tomuto rozhodnutí. Ústavní soud ČR v této souvislosti uzavřel, že obecné soudy nejednaly svévolně, když tříměsíční lhůtu k novému rozhodnutí o vazbě odvozovaly v souladu s dikcí právní úpravy až od právní moci rozhodnutí o stížnosti obviněného žalobce, což přímo vyplývá z § 72 odst. 1 trestního řádu. Tento výklad neshledal Ústavní soud ČR protiústavním a zdůraznil, že usnesení o zamítnutí stížnosti proti rozhodnutí o vzetí do vazby je výsledkem řízení, v němž stížnostní soud opětovně přezkoumává zákonnost vazby, a to na základě skutkového i právního stavu existujícího v době rozhodování. Je tak logické, že tříměsíční lhůta pro rozhodování o dalším trvání vazby počíná běžet až od data vydání rozhodnutí v uvedeném trestním řízení (srov. např. usnesení ze dne 10. 1. 2013, sp. zn. III. ÚS 1725/12). Smyslem citovaného ustanovení je zabezpečit, aby omezení svobody obviněného bylo podrobena pravidelnému přezkumu nezávislým a nestranným soudem. Tento požadavek byl dle Ústavního soudu ČR naplněn i navzdory tomu, že řízení o ponechání žalobce ve vazbě a na něj navazující řízení o stížnosti překročilo dobu tří měsíců a v odůvodnění svého rozhodnutí Ústavní soud ČR vysvětlil, proč nepovažuje s ohledem na okolnosti věci délku předmětného řízení za nepřiměřenou.
16. S ohledem na uvedené závěry, nebyl splněn základní předpoklad pro vznik odpovědnosti státu za škodu podle zákona, a to existence nesprávného úředního postupu či nezákonného rozhodnutí v trestním řízení žalobce, a proto soud žalobu ve výrocích I. až III. jako zcela nedůvodnou zamítl.

17. Výrok IV. o nákladech řízení je odůvodněn podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. podle úspěchu ve věci. Žalovaná byla v řízení zcela úspěšná, a proto jí vůči žalobci vzniklo právo na náhradu nákladů řízení, které jsou ve smyslu § 151 odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 1 odst. 3 písm. a), § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. představovány částkou 300 Kč za jeden úkon (písemné podání ze dne 18. 5. 2017). Lhůta k plnění byla ve smyslu § 160 odst. 1 o. s. ř. stanovena v délce 3 dnů.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení opisu jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněná podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo návrh na exekuci.

Praha 28. března 2018

JUDr. Zdeněk Douděra v. r.
soudce